

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku M. B.
przy uczestnictwie J. B., M. W. i T. T.
o częściowy dział spadku po Z. B. i M. B.
oraz podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania J. B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego**
pozostawia do orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uczestnik J. B. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia wstępnego Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 czerwca 2017 r.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Według uczestnika istnieje potrzeba wykładni art. 685, 688 w zw. z art. 618 § 2 k.p.c. w kontekście możliwości wydania w postępowaniu działowym negatywnego postanowienia wstępnego oddalającego wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości, objętej działem. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej ma usprawiedliwiać kwalifikowane naruszenie art. 382 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 176 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak zostało przyjęte w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący powołuje się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, powinien wykazać, że wskazany przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia

26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, nie publ.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, nie publ.).

Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów uzasadniających przyjęcie wystąpienia w sprawie tak rozumianej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zwłaszcza jeśli uwzględni się, że podnoszone przez uczestnika kwestie były już przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 8 listopada 2013 r. (I CSK 723/12, nie publ.) Sąd Najwyższy podniósł, że sporem o własność jest każdy spór między współwłaścicielami, którego rozstrzygnięcie może przesądzić o tym, że osoba występująca, jako współwłaściciel nie jest współwłaścicielem lub że przysługujący jej udział jest inny niż deklarowany. Spór o własność może wywołać jeden ze współwłaścicieli twierdząc, że nabył własność rzeczy przez zasiedzenie i tym samym stosunek współwłasności wygaś (zob. też uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1969 r., III CZP 12/69, OSNCP 1970, Nr 3, poz. 39). W uchwale z dnia 28 kwietnia 2010 r. (III CZP 9/10, OSNC 2010/10/136) Sąd Najwyższy wskazał, że od postanowienia wstępnego wydanego na podstawie art. 685 k.p.c., w którym nie rozstrzygnięto zgłoszonego w sprawie o dział spadku wniosku o zasiedzenie, uczestnikowi wnoszącemu o oddalenie tego wniosku przysługuje apelacja. Uczestnik skorzystał z tej możliwości.

Poza tym trzeba podnieść, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.;

z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Wnoszący skargę kasacyjną nie przedstawił oddzielnego wyводу świadczącego o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Nie wskazał w tej części skargi kasacyjnej, które zarzuty apelacji zostały pominięte i w jaki sposób naruszenie to miało wpłynąć na wynik sprawy. W związku z zarzutem naruszenia art. 176 k.c. trzeba zważyć, że negatywne rozstrzygnięcie determinował brak samoistnego posiadania w zakresie udziałów pozostałych współwłaścicieli a nie brak zastosowania tego przepisu.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącą przesłanki opisane w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Ponieważ wydanie postanowienia wstępnego nie kończy postępowania w sprawie Sąd Najwyższy postanowił jak w punkcie 2 postanowienia.

aj